

Goudse Adviesraad Sociaal Domein
t.a.v. A. Huisman-Mak
Postbus 265
2800AG Gouda

afdeling
Maatschappelijk beleid

telefoon
14 01 82

gouda
22 januari 2019

contactpersoon
K.C. Overal

uw kenmerk
-

zaaknummer
2599

onderwerp
reactie op uw advies over de regiovisie geweld hoort nergens thuis

verzonden

Geachte mevrouw Huisman-Mak, geachte leden van de Goudse adviesraad sociaal domein,

Het college van burgemeester en wethouders dankt u voor uw adviezen inzake de nieuwe regiovisie 'Geweld hoort nergens thuis' HM 2019 - 2023. Uw adviezen gaan veelal over de lokale situatie in Gouda of over de concrete uitwerking van de regiovisie. Met uitzondering van advies één leiden de meeste adviezen daarom niet tot aanpassing van de regiovisie. Hierbij puntsgewijs een reactie op de adviezen.

Wij adviseren om op basis van een analyse van de lokale situatie de algemene landelijke lijnen in deze visie te vertalen naar concrete lokale en regionale doelen met in het komende uitvoeringsprogramma een concrete aanpak en voldoende menskracht en middelen (pagina 1)

Wij zijn het met u eens. De regionale projectleider in Hollands Midden (HM), waarvoor we financiering krijgen van het Rijk, heeft reeds de opdracht gekregen om de algemene lijnen in deze visie te vertalen naar een concreet actieprogramma voor de regio. In 2019 willen wij een concrete vertaling maken naar de lokale aanpak.

Advies 1: breng bewustwording op gang, te beginnen bij kinderen. Communiceer regelmatig waar men met zorgen, vragen en meldingen over verwaarlozing en huiselijk geweld terecht kan. Effectmonitoring lijkt ons vanzelfsprekend een onderdeel van dat communicatieplan.

We zijn het met u eens dat de tekst hier vooral gericht is op volwassenen, terwijl bewustwording bij kinderen een belangrijk aandachtspunt is. De tekst op pagina 16 en 17 in de regiovisie is hierop aangepast. Overigens is in de centrale ambitie opgenomen dat 'speciale aandacht uitgaat naar kinderen die extra kwetsbaar zijn en door huiselijk geweld in hun ontwikkeling bedreigd worden'.

Advies 2: Formuleer doelen voor wat betreft het in de gaten houden en bevorderen van het welbevinden van gezinnen in armoede.

Eens met suggestie om dit mee te nemen. Dit wordt meegenomen in het concrete actieprogramma.

Advies 3 en 4: Analyseer om hoeveel jongeren het gaat en zoek oplossingen in best practices, Bijvoorbeeld de samenwerking tussen stichtingen en woningcorporaties elders in het land:

bezoekadres:
Huis van de Stad, Burgemeester Jamesplein 1, Gouda

correspondentieadres:
postbus 1086, 2800 BB Gouda
e-mail gemeente@gouda.nl
telefoon: 14 01 82

bijlagen: -

woningcorporatie stelt woonruimte beschikbaar voor een aantal jongeren, de jongeren krijgen daar o.a. financiële begeleiding en leren hun leven op de rit te krijgen zonder zich in de schulden te steken. Bedenk een systeem bij het verstrekken van uitkeringen aan drop-outs waarbij de negatieve spiraal (geen startkwalificatie, geen uitkering, schulden, armoede) doorbroken wordt i.p.v. in stand gehouden.

Al enkele jaren heeft de gemeente Gouda een aanpak jeugdwerkloosheid. In de komende jaren (2019-2022) is er extra aandacht voor jeugdwerkloosheid. Gouda wil jeugdwerkloosheid voorkomen en bestrijden. Gouda zet in op preventie jeugdwerkloosheid en een effectieve aanpak, opdat de jeugdwerkloosheid in de periode 2019-2022 met 100 jongeren daalt. Tevens werkt Gouda aan de voorwaarden opdat jongeren een startkwalificatie behalen. Dit doen we door integraal te werken en door een voortdurende inzet op samenwerking met de partners in de regio (zoals het Samenwerkingsverband Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven, het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt, het Praktijkonderwijs, het Voortgezet Speciaal Onderwijs, het Middelbaar Beroepsonderwijs en Zorgpartners. Concrete acties: School@work, Boris praktijkverklaringen, opleidingskeuze met goede kansen, sluitende aanpak stage- en leerwerkplekken, reductie schooluitval, werkcoach en inzet van landelijke subsidies.

Advies 5: Organiseer een platform voor onderlinge uitwisseling betreffende mensenhandel en prostitutie in Gouda (zorg en veiligheid) , bijvoorbeeld binnen het zorg- en veiligheidshuis en maak breed bekend waar men met vermoedens en vragen terecht kan (zie ook advies 1.). Hierop komen wij terug in ons advies over prostitutiebeleid.

In de expertmeeting bij de herziening van het prostitutiebeleid in Gouda, is door de experts geschetst hoe het tegengaan van misstanden kan worden vormgegeven. Sekswerkers zelf zijn vaak de belangrijkste schakel in het signaleren van misstanden. Door het zo laagdrempelig mogelijk te maken om misstanden te melden, kan de informatiepositie van sekswerkers worden benut. Organisaties zoals SHOP, Proud en Liberty komen op voor de belangen van sekswerkers en hebben nauw contact met hen. Zij verwijzen door naar de GGD voor zaken rondom gezondheid, misstanden worden gemeld bij het HEIT. De gemeente Gouda kiest voor het opzetten van een samenwerkingsverband waarin naast de organisaties die dicht bij de sekswerkers staan (SHOP, Proud en Liberty) ook de GGD en HEIT zijn vertegenwoordigd. In dit samenwerkingsverband onderhouden de leden korte lijnen met elkaar. Informatie wordt zo sneller gedeeld en komt eerder terecht bij de juiste organisatie.

Advies 6: Wij adviseren u om meer concrete doelen op te nemen in de visienota. Als de vraag helder is en daarbij doelen geformuleerd zijn dan kunnen daarop passende methodes en middelen ingekocht worden. Met deze ambities in de vorm van procesbeschrijvingen bestaat het risico op aanbodgericht (i.p.v. vraag gestuurd) inkopen en subsidiëren.

Wij zijn het met u eens dat de werkelijke doelen, zoals het minimaliseren van beschadigingen die kinderen oplopen door scheidingen, nog niet zijn benoemd. Dit wordt meegenomen in het concrete uitvoeringsprogramma.

Advies 7: In deze visie missen wij de volgende groepen met een verhoogd risico om dader of slachtoffer te worden: overbelaste mantelzorgers, mensen met een licht verstandelijke beperking (op basis van landelijke cijfers zouden dat in Gouda ca. 3500 personen zijn) allochtone vrouwen in gedwongen sociaal isolement en de doelgroep mannen als slachtoffer van huiselijk geweld (een aanzienlijke groep, zie factsheet Movisie). Graag aandacht voor deze groepen.

Voor de gemeente Gouda zijn deze groepen prioriteit en we willen dat graag terug laten komen bij de uitwerking van de regiovisie in een concreet actieprogramma.

Advies 8: Zorg ervoor dat alle betrokkenen weten hoe met de meldcode om te gaan. Ook Jeugdmatch wordt niet ten volle benut. Zie ongevraagd advies Jeugdmatch GCR 5 juli 2018.

Een organisatie (bv een directeur of bestuur) is verantwoordelijk als het gaat om het opstellen, aanpassen en gebruiken van de verbeterde meldcode. Zij zijn verplicht de verbeterde meldcode met afwegingskaders vast te stellen en het bevorderen van de kennis en het gebruik ervan. De wet laat de invulling van deze verplichting over aan de organisaties, zodat goed kan worden ingespeeld op de behoeften en de vragen van de medewerkers. De rol van de gemeenten is toezicht te houden op de naleving van de wet. Het uitoefenen van toezicht begint met het geven van voorlichting en advies.

Veilig Thuis biedt hiertoe een scala aan mogelijkheden. Op deze wijze bewerkstelligen gemeente en Veilig Thuis dat organisaties in staat zijn uitvoering te geven aan de verbeterde Meldcode. In de subsidiebeschikkingen en in de contracten worden instellingen gewezen op de verplichte meldcode. Ten aanzien van Jeugdmatch geldt dat door verbeterde samenwerking tussen gemeenten en RDOG/GGD wordt beoogd dat dit resulteert in meer en beter gebruik van dit systeem.

Advies 9: Richt aan de voorkant de processen realistisch in, met aandacht voor vermijdingsgedrag en niet durven dóórvragen van professionals.

De gemeente vindt het zeer van belang dat de professionals in de sociaal teams voldoende handelingsvaardig zijn waar het gaat om signaleren van situaties van onveiligheid in gezinnen. Om die reden is de afgelopen jaren al geïnvesteerd in trainingen (bv Signs of Safety, omgaan met huiselijke geweld, het opstellen van veiligheidsplannen en maken van veiligheidsafspraken). Ook maakt het sociaal team sinds 2018 gebruik van de expertise van professionals van een gecertificeerde instelling die aansluiten bij het team. Deze ondersteunt de professionals van het sociaal team in het signaleren en bespreken van (patronen van) onveiligheid, het maken van veiligheidsafspraken, en, wanneer dit onvoldoende tot resultaat leidt, het doen van een melding aan de jeugdbeschermingstafel. Ook voor 2019 zet het college in op verdere deskundigheidsbevordering op het gebied van signaleren en in het inzetten van de meldcode, evenals het ondersteunen van het personeel bij het signaleren en het nemen van de stappen.

Advies 10: Laat Veilig Thuis en de sociaal teams samen optrekken wat betreft uitvoering en deskundigheid. Zorg voor een link met 1 gezin 1 plan 1 regisseur. Veel organisaties in de regio hebben zich gecommitteerd aan 1G1P1R en aan de integrale aanpak, laat Veilig Thuis daarbij aansluiten.

Het sociaal team en Veilig Thuis hebben de samenwerkingsafspraken vernieuwd. Onderdeel daarvan is dat professionals elkaar eerder opzoeken wanneer geconstateerd wordt dat zaken blijven liggen, per situatie wordt gekeken wie hierin het beste kan optreden en daar worden dan concrete afspraken over gemaakt.

Advies 11: Stel eisen aan de zorgcoördinatie, bespaar cliënten de “van het kastje naar de muur”-ervaring en zie daar op toe.

In sommige complexe vraagstukken blijkt inderdaad dat het voeren van regie (zorgcoördinatie) in de praktijk lastiger is dan hoe het met elkaar is afgesproken. Dit kan leiden tot miscommunicatie. We hebben dit als gemeente ook geconstateerd en zijn hierover met elkaar en de samenwerkende partijen in gesprek. Het gaat om zorginhoudelijke regie versus procesregie. Ook het integrale team binnen de gemeente zal zich verder gaan ontwikkelen waarbij “kastje naar de muur” bij multiprobleem vraagstukken minder aan de orde zullen zijn en waarbij op casusniveau concrete afspraken worden gemaakt rondom coördinatie en regievoering.

Advies 12: Haal een casus niet los uit de context maar voeg tijdelijk specialisten toe aan 1G1P1R.

Het sociaal team maakt sinds 2018 gebruik van de expertise van professionals van een gecertificeerde instelling die aansluiten bij het team. Zie het eerdere antwoord bij advies 9.

Advies 13: Formuleer een stevige ambitie, ambieer om dit nu eens snel en grondig te verbeteren.

De werkwijze 1huishouden1plan1regisseur (1h1p1r) heeft de afgelopen jaren veel aandacht gekregen in de gehele regio. Zorgcoördinatie is daar onlosmakelijk mee verbonden. Van gecontracteerde aanbieders/organisaties wordt verwacht dat zij volgens deze methode werken. De afgelopen jaren zijn er door de GGD diverse trainingen aan professionals gegeven over het werken volgens 1h1p1r ook op specifieke thema's zoals veiligheid. Het werken volgens 1h1p1r is op veel plekken geïmplementeerd in de reguliere werkwijze en gaat vaak ook goed. Betrokken organisaties worden uitgenodigd en besproken samen de voortgang. Er blijft echter nog ruimte voor verbetering. Met name bij complexe en domein overstijgende problematiek blijft de vraag wie de regie heeft/oppakt een lastig punt. Zorgcoördinatie wordt dan niet altijd goed opgepakt. Hieraan zal het komend jaar regionaal weer aandacht besteed worden. Onder andere door met aanbieders in gesprek te gaan. Bijvoorbeeld door op basis van concrete voorbeelden te bespreken welke belemmeringen en welke

beïnvloedingsmogelijkheden er zijn, en welke concrete afspraken gemaakt kunnen worden. We begrijpen uw wens om snel en grondig te verbeteren en onderschrijven deze ook. We constateren echter dat de praktijk weerbarstiger is, zoals u zelf ook al aangeeft. De complexiteit van problemen die in sommige huishoudens spelen, gaat soms over de gemeentelijke domeinen heen en kan raken aan andere wetten (ZVW, WLZ) en daarmee andere verantwoordelijkheden. Het integrale team binnen de gemeente is een plek waar complexe vraagstukken in huishoudens besproken kunnen worden wanneer meerdere afdelingen binnen het sociaal domein elkaar raken. Hierin is het afgelopen jaar een flinke slag gemaakt waarbij samenwerkingsafspraken met verschillende partijen zoals het sociaal team en veiligheidshuis zijn gemaakt. Deze gaan het komende jaar versterkt worden. Dit maakt het niet minder noodzakelijk om te streven naar verbetering, echter zijn soms de beïnvloedingsmogelijkheden vanuit de gemeente beperkt.

Advies 14: Breid de zorg- en overlastteams uit, dat is een sterke speler, dan bereik je ook zorgmijders zoveel als mogelijk en minder weerbare mensen die in een afhankelijkheidsrelatie belaagd worden (bv. door ex-partners of (klein)kinderen richting hun bejaarde ouders.) Versterk deze teams, hevel de taken niet over naar de sociaal teams. Dan gaan mogelijkheden tot signalering en aanpak verloren.

Sinds 2017 loopt er een pilot in de regio Midden-Holland om de bemoeizorg anders vorm te geven. Dit heeft geresulteerd in betere samenwerking tussen de verschillende organisaties die bemoeizorg leveren. In lijn met de visie in het Regionaal kader maatschappelijke zorg wordt de verantwoordelijkheid voor de bemoeizorg op gemeentelijk niveau belegd (en niet meer regionaal bij de centrumgemeente). Voor Gouda betekent dit dat de opdracht tot het uitvoeren van bemoeizorg bij de Coöperatie ligt die de sociaal teams aanstuurt. Wij zijn van mening dat ook op deze manier de mogelijkheden voor signalering en aanpak behouden blijven.

Advies 15: Wij adviseren u naar analogie van 1 gezin 1 plan 1 regisseur ook te werken aan 1 gemeente 1 plan 1 regisseur.

We delen met u de visie dat een beweging naar 1 gemeente, 1 plan, 1 regisseur belangrijk is. Zoals bekend is ontschotting in het sociaal domein één van de doelen in ons coalitieakkoord. Afgelopen jaar zijn we binnen de gemeente Gouda gestart met een proeftuin voor een integrale toegang voor maatwerkvoorzieningen. Inmiddels is het besluit genomen dat deze integrale werkwijze structureel een plek in de organisatie krijgt en verder doorontwikkeld kan worden. Begin 2019 start het programma vernieuwing sociaal domein. Onderdeel hiervan is nieuw integraal beleid sociaal domein (in uw analogie één (beleids)plan. Met deze ontwikkeling willen we meer vorm geven aan de samenhang van onderwerpen en problematieken en samenhang tussen verschillende afdelingen.

Hartelijk dank voor uw uitgebreide reactie. We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Gouda,
de secretaris, de burgemeester,

E.M. Branderhorst

M. Salet

MINUUT

Afschrift voor:

MBL, Katrien Overal

MBL, Ellen van de Zilver

MBL, Esther Vink